

מערכת לידה עד שלוש

מעבר מעונות היום למשרד החינוך

על מה נדבר

1

חשיבות ההשקעה

2

מאפייני המערכת

3

מעבר מעונות היום
למשרד החינוך

הגיל הרך הוא יעד לאומי

זה כדאי

השקעה בגיל הרך נושאת החזר כלכלי גבוה לילד, למשפחתו ולחברה.

כל 1 ₪ המושקע בגיל הרך מניב תועלת כלכלית של כ-4.8 ₪ בטווח הארוך, מתוכם 4.6 ₪ כתוצאה

מגידול בהכנסות (הכדאיות הכלכלית של ההשקעה בגיל הרך בישראל, ג'וינט ישראל – אשלים, (SFI, 2021).

זה צודק

אי שוויון המתהווה בגיל הרך מתרחב במהלך החיים.

מחקרים כלכליים מראים כי השקעה בגיל הרך תורמת לצמצום פערים בשכבות מוחלשות ומקדמת יעדים של שוויון בגיל הרך.

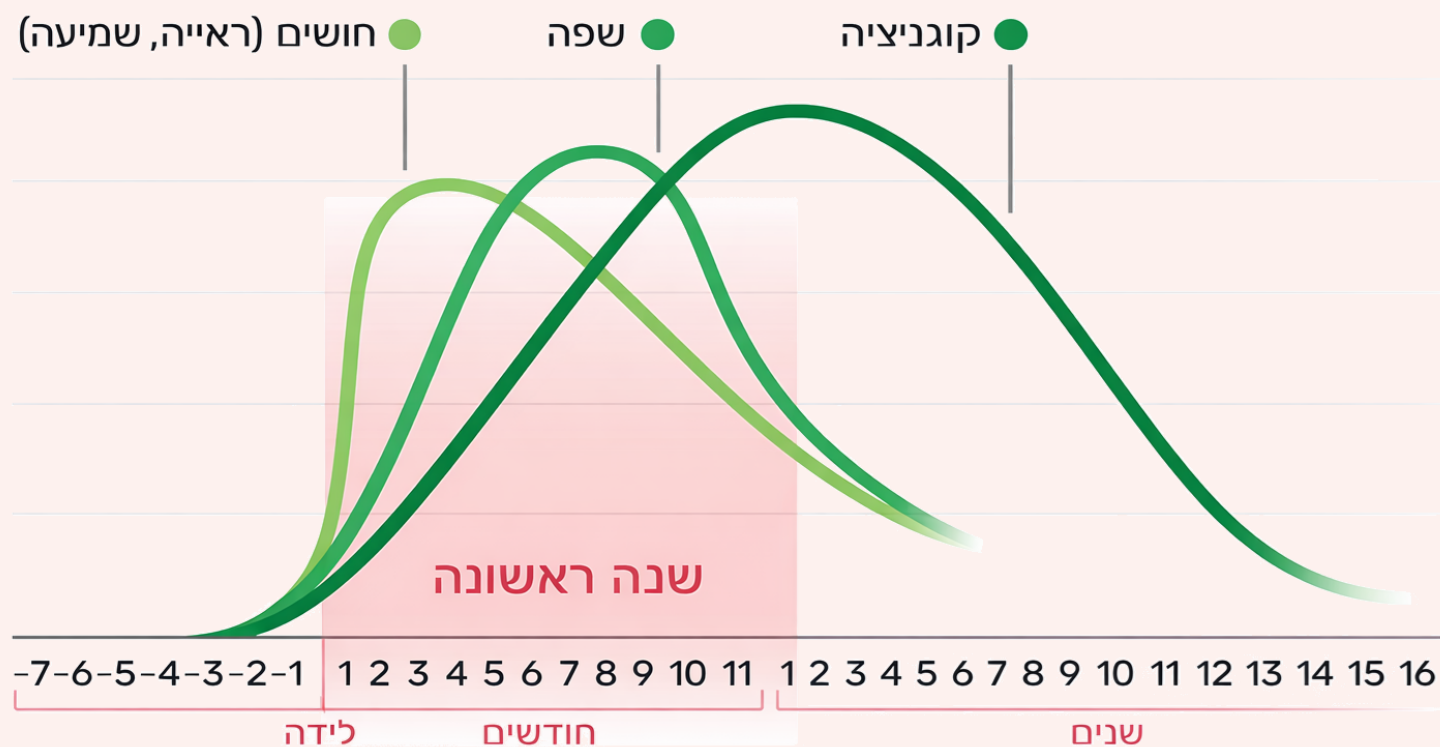
זה קריטי

השנים הראשונות לחיים מעצבות את התשתית ההתפתחותית, הרגשית והקוגניטיבית של האדם. הן בעלות השפעה מכרעת על עתידו.

זה חשוב - בשנים הראשונות מונחת התשתית ללמידה

מתוך: 'כורים היום את הבור של המחר ניתוח מערכתי של שדה גיל הינקות בישראל' | שיתופים ויד הנדיב | כתיבה: ד"ר רותי פונכטונגר

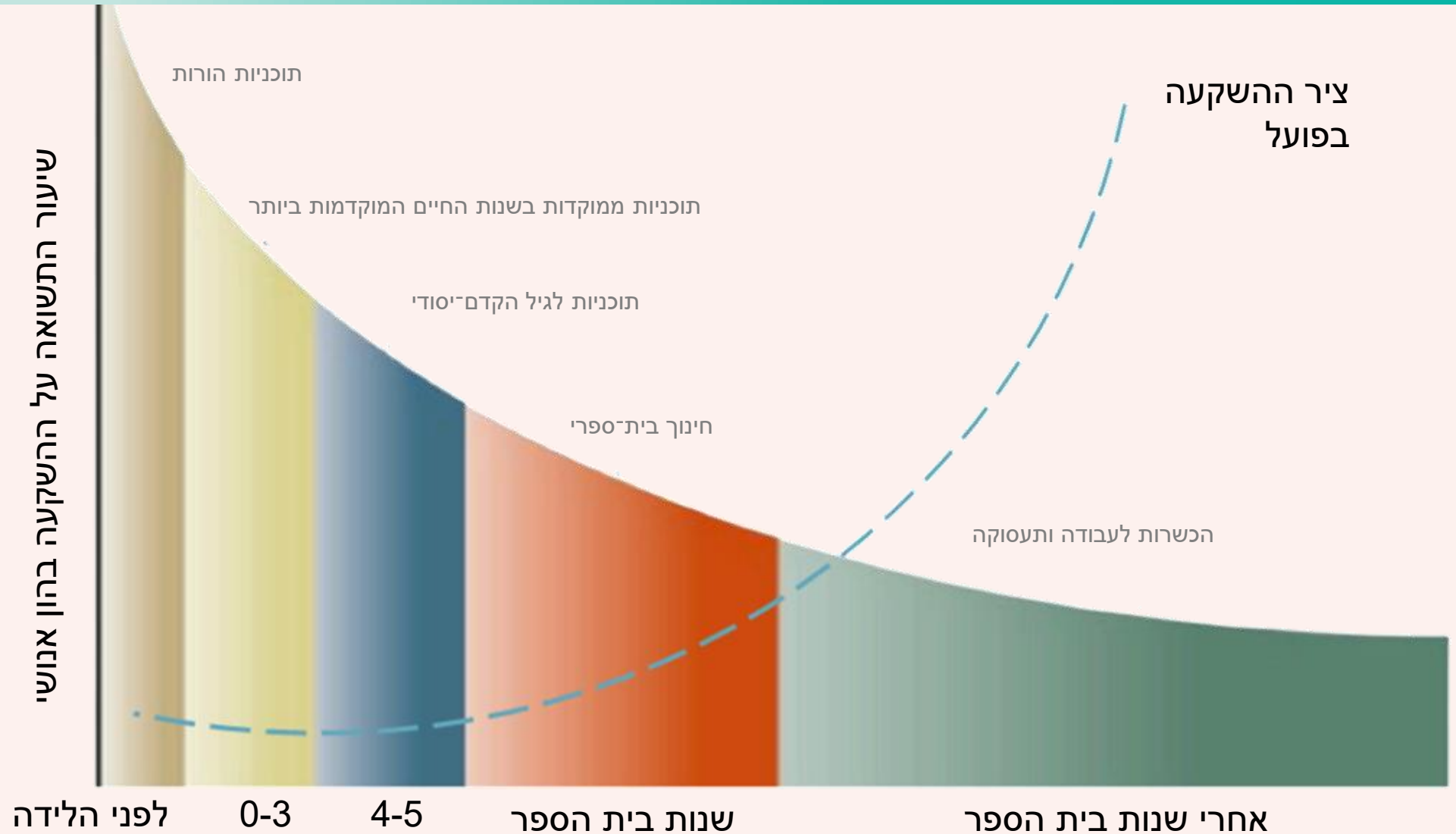
התפתחות המוח בשנת החיים הראשונה

יסודות יציבים יאפשרו לילד מיומנויות בעתיד ויכולת להתמודד בהצלחה עם משימות החיים

זה כדאי - השקעה בשנים הראשונות - בין רציונל לביצוע

Schools, skills and synapses | Heckman, 2008

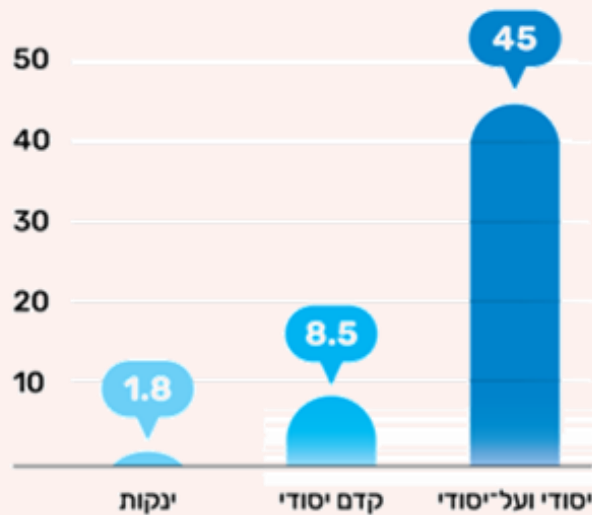
ולמרות הכול - השקעה הנמוכה ביותר

מתוך: 'כורים היום את הבור של המחר ניתוח מערכתי של שדה גיל הינקות בישראל' | שיתופים ויד הנדיב | כתיבה: ד"ר רותי פונכטונגר

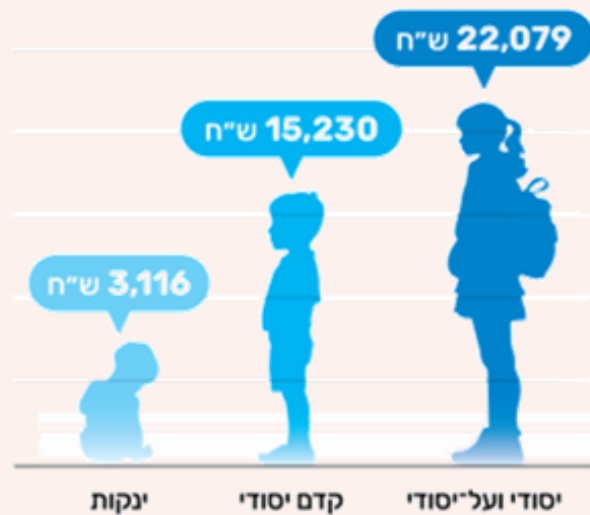

תקציב חינוך - תינוק/פעוט מקבל הכי מעט

תקציבי חינוך לשנה לפי קבוצות גיל (במיליארדי שקלים)*

תקציבי חינוך לשנה לפי השקעה פר ילד*

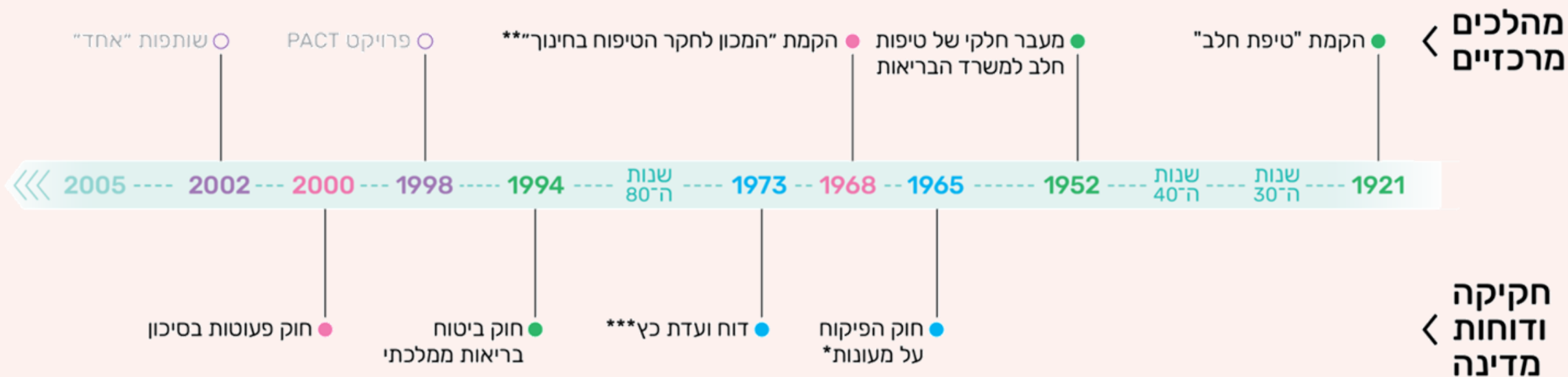

תמונת ההשקעה בחינוך הפוכה מעקומת הקמון (ר' שקף 3.1) ומההמלצה ל"היפוך הפירמידה" של טרכטנברג.

משהו זז בגיל הרך – אבני דרך עד 2005

מתוך: 'כורים היום את הבור של המחר ניתוח מערכתי של שדה גיל הינקות בישראל' | שיתופים ויד הנדיב | כתיבה: ד"ר רותי פונכטונגר

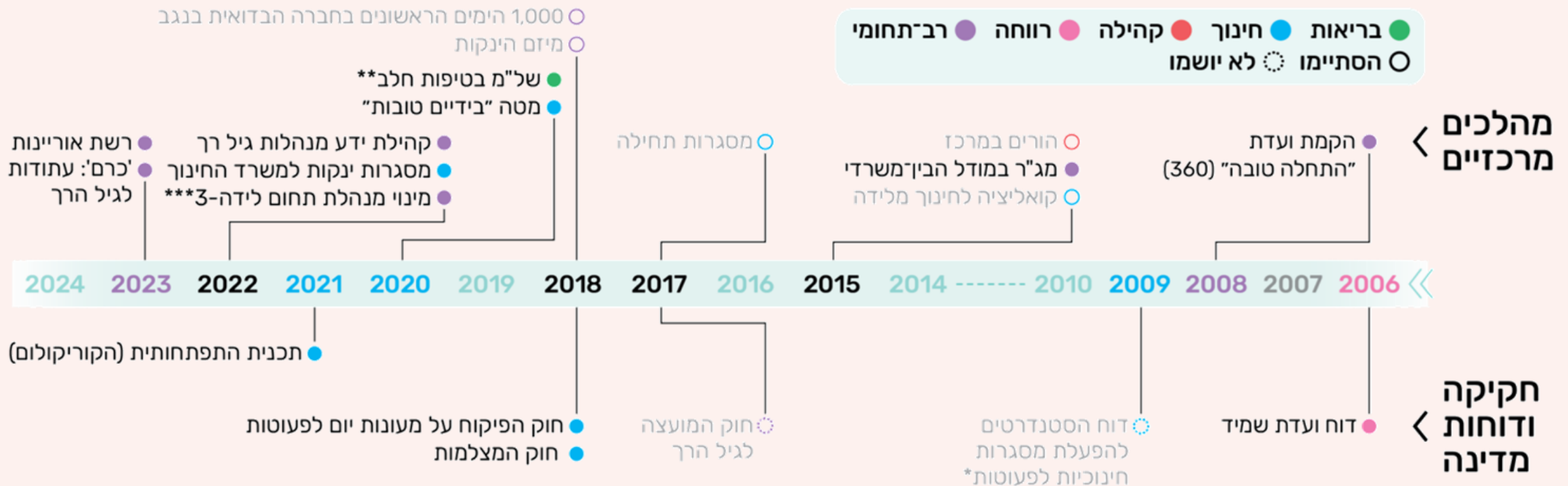
בריאות ● חינוך ● קהילה ● רווחה ● רב־תחומי
 הסתיימו ○ לא יושמו ○

*לאו דווקא ילדים **האוניברסיטה העברית ***ועדת ראש הממשלה לילדים ולנוער במצוקה. הוביל להרחבת מערך מעונות היום.

שדה הגיל הרך בתנועה מ-2006

מתוך: 'כורים היום את הבור של המחר ניתוח מערכתי של שדה גיל הינקות בישראל' | שיתופים ויד הנדיב | כתיבה: ד"ר רותי פונכטונגר

פער מבני בין חשיבות הגיל למעורבות המדינה ואופן

החיסרון

לפני מעבר מעונות היום

מעל גיל שלוש מערכת חינוך ציבורית, אוניברסלית וללא עלות

עד גיל שלוש מערכת חינוך פרטית ברובה עם רשת בטחון מצומצמת (מעונות הסמל)

חוק הפיקוח ותקנותיו על מעונות היום | 2018 - 2021 -

2022

תקנות חוק הפיקוח משפיעות באופן ישיר על אופן הפעלתם של מעונות היום בישראל* ופועלות להבטיח שטיפול בפעוטות יהיה בטוח, מקצועי ומותאם לצורכיהם.

מחויבות בחוק

- ❖ רישוי ורישום בהליך מוסדר
- ❖ פיקוח
- ❖ הדרכה
- ❖ הכשרת צוות
- ❖ מצלמות

אזורי השפעה

- ✓ תנאי מבנה ותפוסה
- ✓ מקצועיות הצוות והכשרתו
- ✓ חובות דיווח ושקיפות מול ההורים
- ✓ בטיחות, תברואה ותוכניות חינוכיות
- ✓ דרישות ניהול ותיעוד שוטף

*מסגרת מחויבת בחוק – שבעה פעוטות ויותר.

2022 ההזדמנות: הרחבת אחריות המדינה על גילי לידה עד

שלוש

שיפור איכות מסגרות
חינוך-טיפול ומידת נגישותן
הבטחת סטנדרט איכות
חינוך-טיפול גבוהה לכל ילד
וילדה

חיזוק אחריות הרשות
המקומית על גיל הינקות
(לידה עד שלוש)

הרשות המקומית כעוגן - מנהלת לידה שלוש ליווי ע"י מלוות רשויות

1

מסגרות חינוך טיפול

- מיפוי מסגרות לידה עד שלוש
- ליווי מסגרות בתהליך קבלת רישיון
- ניהול מערך ההדרכה
- סיוע למסגרות ביצירת רצף איתור טיפול
- ניהול פורומים רשותיים | הרחבת פיתוח מקצועי

2

ממשקי עבודה ושותפויות

- קידום עבודה מבוססת נתונים
- בנייה ויישום של תכנית עבודה שנתית
- עבודה משותפת עם כלל השחקנים בגיל הרך ברשות
- הבניית מנגנוני עבודה סדורים בין הגופים המקצועיים השונים
- פיתוח מענים לילדים ומשפחותיהם

3

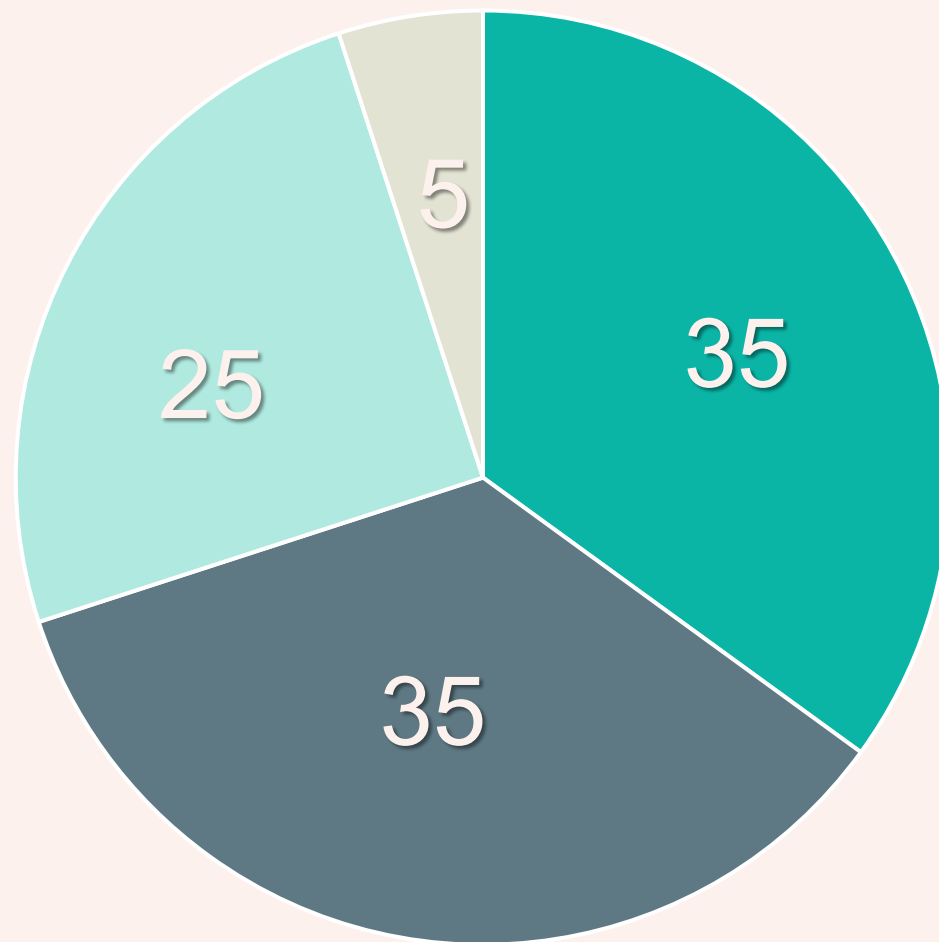
עבודה עם הורים

- בניית שותפות עם הורים
- פיתוח מענים להורים
- הנגשת מידע וזכויות
- פעולות לחיזוק האמון

קידום המסגרות: איפה הילד? בשנת מעבר המעונות

פילוח באחוזים | מתוך 540,000 תינוקות ופעוטות מגיל לידה עד שלוש | מבוסס על נתוני משרד החינוך, 2022

אחר: מסגרות קבוצתיות אחרות

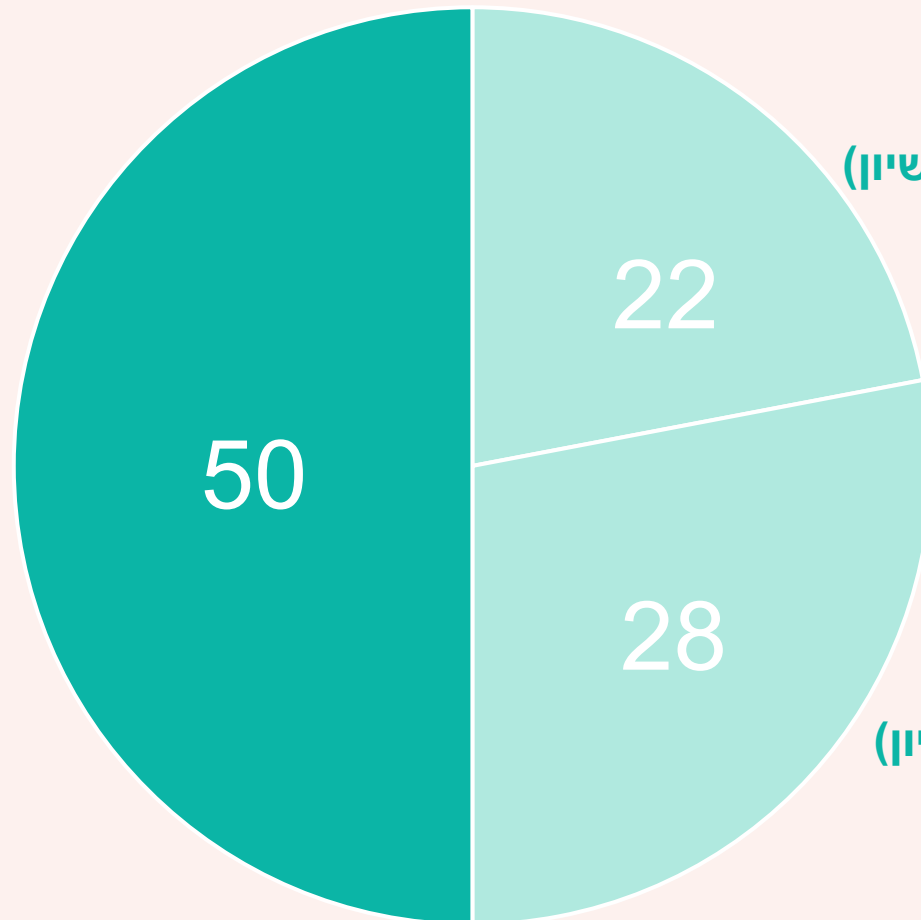
הסדרי שהיה פרטיים בתשלום

במסגרות מפוקחות: מעונות בפיקוח משרד החינוך ומשפחתונים בפיקוח משרד העבודה

אצל קרובי משפחה

קידום מסגרות: איפה הילד עכשיו?

פילוח באחוזים | מתוך 540,000 תינוקות ופעוטות מגיל לידה עד שלוש | מבוסס על נתוני משרד החינוך, 2025

מעונות מוכרים לסבסוד (ברישיון)

22

מסגרות מפוקחות: מעונות בפיקוח משרד החינוך ומשפחתונים בפיקוח משרד העבודה

28

מעונות פרטיים (ברישיון)

50

מעונות פרטיים: הסדרי שהיה פרטיים בתשלום מתחת ל-7 פעוטות / משפחה

50% מהילדים במסגרות בלי רישיון

יזמת ראשית

לפחות חצי מהילדים ברשת מתחת לרדאר
הורים פונים לרשות כשיש משבר במסגרת – גם כשהיא
צהרית הציבורית למענה לגילי לידה עד שלוש
גדלה בהתמדה

איכות בגיל הינקות משפיעה על מערכת החינוך
בהמשך אבל

לרשות אין סמכות מוסדרת
אין תקציב ייעודי
אין נתונים

פיתוח מודל מוכח לניהול התחום הכולל את כל הילדים ברשות, לצד פעולות
הסדרה ברמת מדיניות

240 רשויות מקומיות - 558,099 תינוקות ופעוטות

5874 פעוטונים (מתחת ל7)
כ 35,244 פעוטות

2144 מעונות מוכרים
לסבסוד
כ 127,277 פעוטות

2617 מעונות מפוקחים
(לא כולל סבסוד)
כ 157,020 פעוטות

סה"כ
63.7%

173 מעונות שיקומיים
כ 13,840 פעוטות

86 מעונות רב תכליתיים
כ 6880 פעוטות

2953 משפחתונים
כ 14,765 פעוטות

מעבר מעונות היום | 2022 - 2026

פעולות מרכזיות במסגרת שותפות משרד החינוך – ג'וינט – יד הנדיב

הרשויות המקומיות

- ❖ איוש התקן בכל הרשויות (230)
- ❖ הכשרת כניסה לתפקיד ופיתוח מקצועי שוטף
- ❖ ליווי פרטני
- ❖ פיתוח תפיסת תפקיד
- ❖ התנסויות: מוגנות, עבודה עם הורים
- [מערכת BI](#) למיפוי תחום לידה עד שלוש ברשויות (240 רשויות)

זירת המסגרות

- ✓ ליווי מסגרות לקבלת רישיון (3000)
- ✓ פיתוח סטנדרט, נהלים ופדגוגיה לאיכות מעונות - קוריקולום
- ✓ סטנדרט ופיתוח מקצועי להדרכה פדגוגית (200 מדריכות)
- ✓ הטמעת האיטרס ככלי פיקוח (60 מפקחות)

אתגרים מרכזיים במערכת לידה שלוש

מודעות והשקעה

- תיעדוף לאומי נמוך
- השקעה נמוכה
- מצבי קיצון מעצבים
- את השיח הציבורי
- אמון נמוך של הציבור

פיצול בין שירותים

- ביזור סמכויות בין משרדים
- מיעוט שירותים אינטגרטיביים
- חוסר הוגנות בנגישות פיצול: מעונות יום | משפחתונים | מעונות רב תכליתיים

כוח אדם

- תגמול
- תקינה
- מחסור חמור
- אופק התפתחות מקצועית

נתונים ומדידה

- לרשות המקומית מידע חלקי
- מיעוט מערכות איסוף נתונים
- היעדר מנגנוני שיתוף נתונים
- מיעוט מחקרי

אתגרים מרכזיים במערכת לידה שלוש – מה בידיים שלנו

נתונים ומדידה

- קידום עבודה מבוססת נתונים מלידה
- שימוש בפלטפורמות קיימות: תמ"י, מערכת מיפוי

כח אדם

- לראות
- להוקיר
- להכשיר
- תמריצים רשתיים

פיצול בין שירותים

- חיזוק רצפים:
- גילאי - פורום גיל רך,
- פורומים בנושא חינוך
- טיפולי - מניעה - איתור – טיפול.
- תחומי - פיתוח תוכניות בין-משרדיות

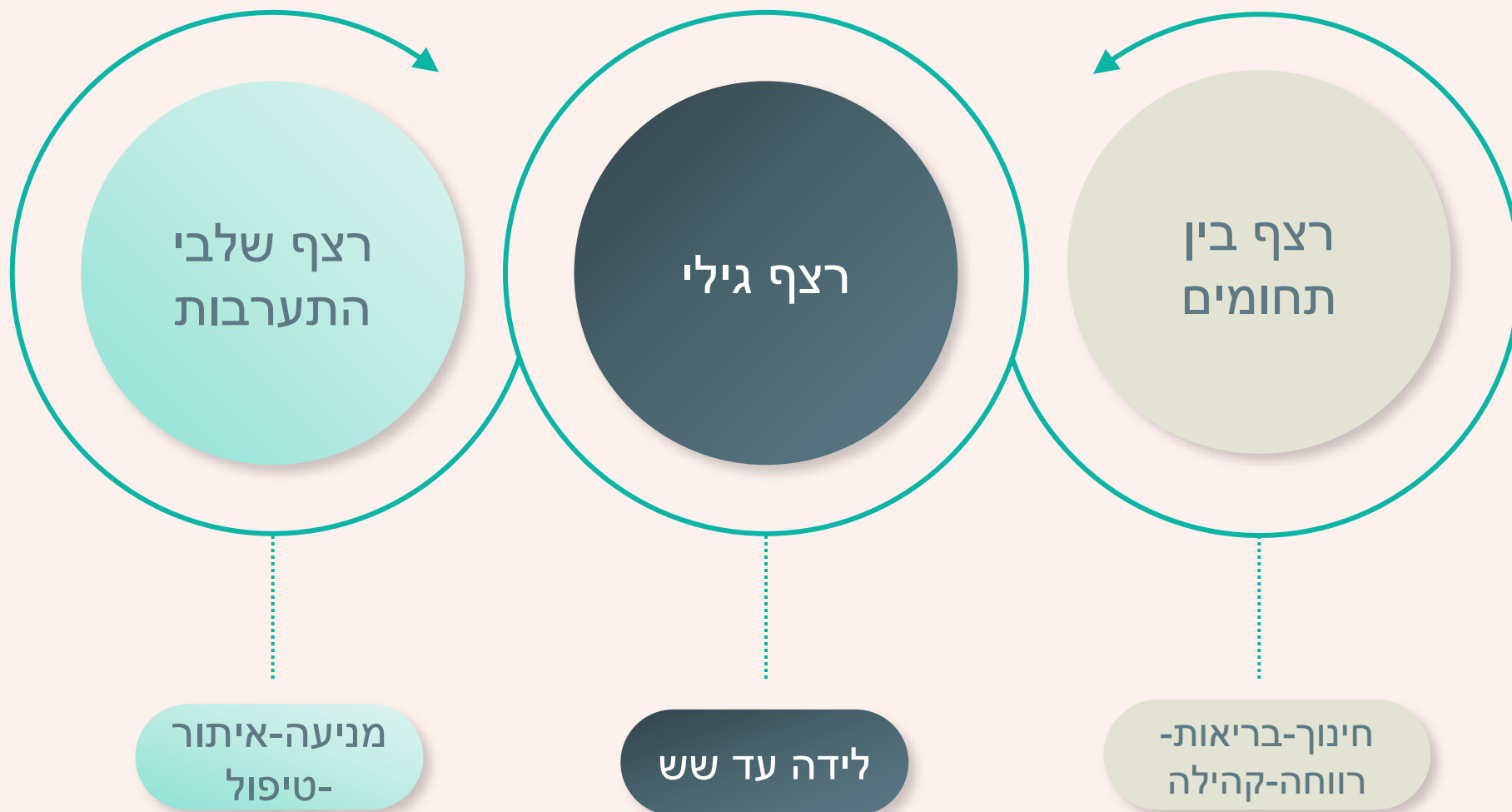

מודעות והשקעה

- תכנית אסטרטגית ברשות לגיל הרך
- תקציב גמיש
- מיצוב מנהלת לידה שלוש כמובילה
- ראיית כלל הילדים (גם במסגרות הביתיות)
- חיזוק ההורים

כשותפים

עקרונות מרכזיים להתערבות אפקטיבית

תכניות מערכתיות רב מגזריות

קולקטיב אימפקט
גיל ינקות

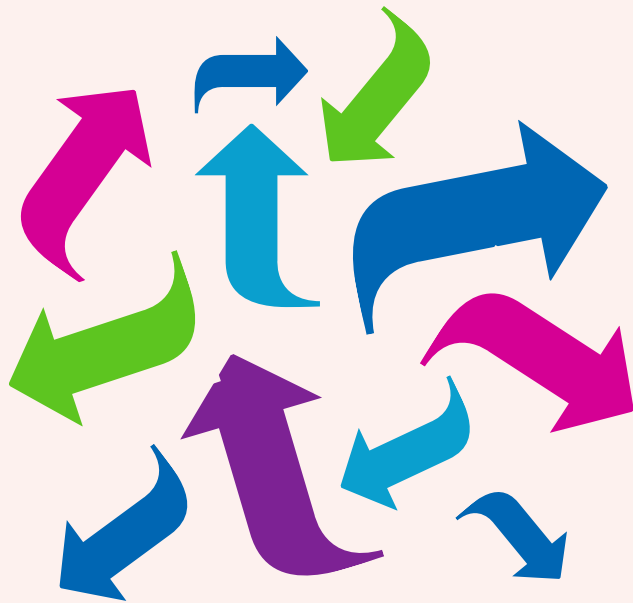
מהלך משותף רב
מגזרי – לקידום שינוי
מערכתי בשדה גיל
הינקות

תכנית עתודה לפיתוח
מנהיגות בגיל הרך

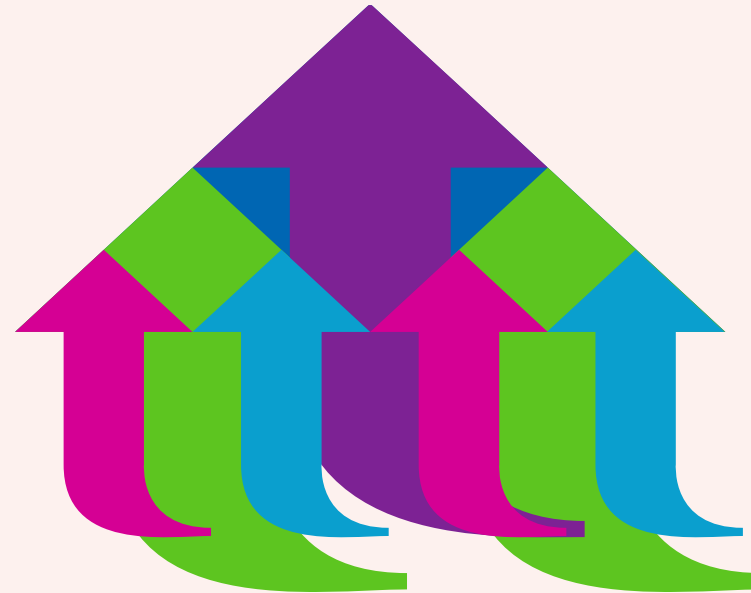
כרם
Kerem | گرم
מנהיגים שינוי בגיל הרך

קולקטיב אימפקט גיל ינקות

השפעה מבודדת isolated impact

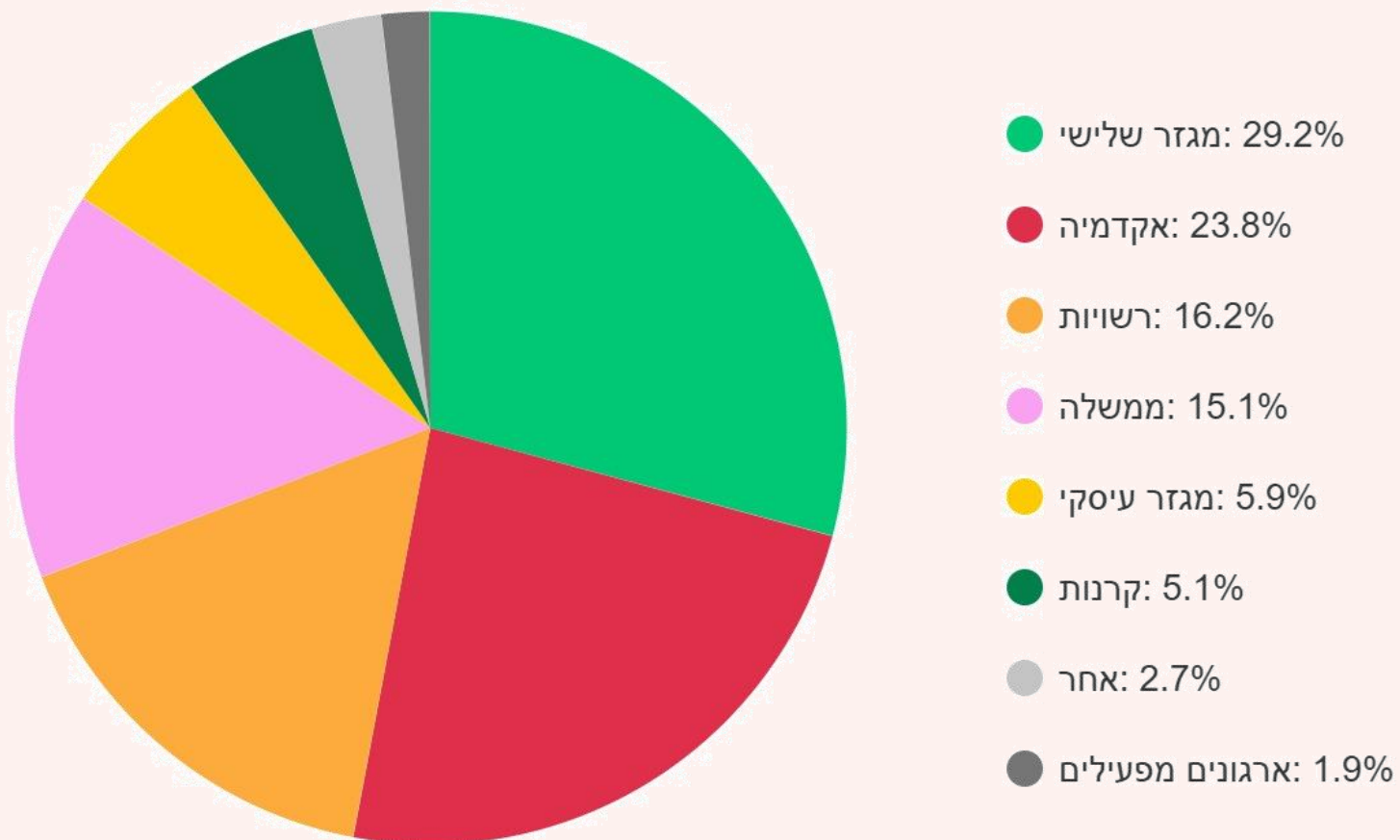

השפעה משותפת collective impact

רתימת כל בעלי העניין
ויצירת רשת שותפים רב מגזרית
הפועלת יחד להשגת מטרה
משותפת

קולקטיב אימפקט גיל ינקות – רשת השותפים

תודה